

प्रकरण - १८

संगणक गुन्हे / सायबर गुन्हे.

"संगणक प्रणाली मध्ये बेकायदेशीरपणे प्रवेश करून संगणक प्रणाली निकामी करणे, तिचे नुकसान किंवा बदल करणे, महत्वाची माहिती / बौद्धिक मालमत्ता इ. चोरणे किंवा संगणक जंतू व जिवाणू इ. सोडून संगणकावर साठवलेली माहिती नष्ट करणे, नुकसान करणे व त्यात बदल करणे व संगणकावरून अशिलल मजकूर प्रसारित वा प्रस्तुत करणे अशी संगणक गुन्हांची साधारणपणे व्याख्या केली जाईल.

संगणका विषयीचे गुन्हांची मुख्यतः दोन प्रमुख विभागांत वर्गवारी केली जाते -

- १) जेथे संगणक हा गुन्हाचा लक्ष्य असतो,
- २) जेथे संगणकाचा उपयोग करून गुन्हा केला जातो.

ज्यावेळी एखादा गुन्हेगार संगणक प्रणाली मध्ये बेकायदेशीरपणे प्रवेश करून संगणक प्रणाली निकामी करतो, तिला नुकसान पोहचवितो किंवा त्यात बदल करतो त्यावेळी तो संगणक त्या गुन्हाचा लक्ष्य होतो. उदाहरणार्थ-आर्थिक लेखामध्ये खाडाखोड व बदल करणे, खात्यावरून पैसे काढणे इ. गुन्हे. बँकेच्या संगणक प्रणाली मध्ये घुसखोरी करून महत्वाची माहिती / बौद्धिक मालमत्ता इ. चोरणे किंवा माहितीचे नुकसान करणे, संगणक जंतू व जिवाणू इ. सोडून संगणकावर साठवलेली माहिती नष्ट करणे, तिचे नुकसान करणे व त्यात बदल करणे. उदा.

अ. संगणक प्रणाली मध्ये बेकायदेशीरपणे प्रवेश करणे

- ब. महत्वाची माहिती / बौद्धिक मालमत्ता इ. चोरणे
- क. ई-मेल द्वारे नुकसान पोहोचविणे
- ड. महत्वाच्या माहितीत खाडाखोड व बदल करणे
- इ. सलामी हल्ला
- फ. सेवा सुविधा नष्ट करण्याच्या हेतूने हल्ला
- ग. व्हायरस हल्ला
- ह. तारतम्य नष्ट करण्याच्या हेतूने हल्ला
- य. ट्रॉजन हल्ला
- ज. इंटरनेट वेळेची चोरी
- क. संकेतस्थळांवर ताबा घेणे
- ल. संगणक प्रणालीची चोरी
- म. संगणक यंत्रणेचे स्वबळाने नुकसान, इ.

गुन्हे करण्याकरिता ज्यावेळी संगणक वापरतात त्यावेळी संगणक गुन्हाचे साधन होतो. उदाहरणार्थ-संगणक प्रणाली व संगणकीय जाळे यांवर परिणाम करणारे गुन्हे, जसे आर्थिक / व्यावसायिक संगणक जाळे, प्रवासी कंपन्यांचे संगणक जाळे इ. मध्ये संगणक जिवाणू पसरवणे किंवा संरक्षण, सुरक्षा व बँकांचे संगणकावरील वर्गीकृत माहिती मिळवणे. अशा प्रकारच्या गुन्ह्यामध्ये संगणक कार्यप्रणालीवर प्रक्रिया करून खालील गुन्हे केले जातात.

CHAPTER - 18

COMPUTER CRIME / CYBER CRIME

A simple definition of cyber crime would be 'unauthorized access into computer system causing its failure, damage or alteration or theft of important information / intellectual property stored in the computer by launching viruses, worms etc; broadcasting or publishing obscene information'.

Computer-related Crime may be categorised into two major categories:

- i) Where computer is the target of the crime,
- ii) Where computer is an instrument of the crime.

The computer becomes a target of Cyber Crime when, by way of unauthorized access into computer system, the criminals access a computer with the motive to impair, damage or alter the system. This unauthorized access can result into other substantive violations, for example, alteration of accounts, withdrawal of money by Cyber intrusion into a bank, stealing or destroying of important information/intellectual property etc., launching of viruses, worms etc. to destroy /damage /alter data e.g.

- a. Unauthorised access to computer systems or networks
- b. Theft of important information/intellectual property
- c. E-mail bombing
- d. Data diddling
- e. Salami attacks
- f. Denial of Service attacks
- g. Virus / Worm attacks
- h. Logic bombs
- i. Trojan attacks
- j. Internet time thefts
- k. Web jacking
- l. Theft of a computer system
- m. Damaging a computer system etc.

Computer becomes an instrument of crime when it is used to facilitate crime e.g. offences affecting large scale networks and programmes of computers such as, introducing virus into large scale travel agency network or financial network or obtaining classified information from data stored in defense, security and banking computers. In these crimes, computer programmes are manipulated to facilitate crimes namely.

- अ) बँकांचे एटीएम कार्ड व खात्यांचा फसवणुकी करिता उपयोग करणे
 ब) क्रेडिटकार्ड विषयक अपहार
 क) इलेक्ट्रॉनिक रक्कम हस्तांतरणासंबंधीचे अपहार गुन्हे
 ड) दूरसंचार अपहार
 ई) संगणकीय व्यापार व माहिती देवाणघेवाणीतील अपहार

- a. Fraudulent use of Automated Teller Machine (ATM) cards and accounts
 b. Credit cards frauds
 c. Frauds involving electronic funds transfers
 d. Telecommunication frauds
 e. Frauds relating to Electronic Commerce and Electronic Data Interchange

भारतात नव्यानेच सुरू झालेल्या सायबर गुन्ह्यांमध्ये इंटरनेटच्या वाढत्या प्रसाराबरोबरच झपाट्याने वाढ होत आहे.

Cyber Crimes are new to India and are expanding rapidly as the use of internet spreads.

माहिती व तंत्रज्ञान अधिनियम २००० मध्ये गुन्हेगारी स्वरूपाच्या कृत्यांचे विवेचन करण्यात आलेले आहे. वस्तुतः माहिती व तंत्रज्ञानाचा व्यावसायिक उपयोग, संगणकाच्या सहाय्याने गुन्हेगारांनी केलेल्या काही कृत्यांचा व टाळलेल्या बाबींच्या अनुषंगाने वातावरण निर्मिती करणे हा सदर अधिनियमाचा प्राथमिक उद्देश आहे. इलेक्ट्रॉनिक अभिलेखांच्या मान्यतेने आणि माहिती व तंत्रज्ञान अधिनियम २००० च्या अनुषंगाने भा.दं. वि. संहितेच्या बऱ्याच कलमांमध्ये करण्यात आलेल्या दुरुस्त्यांमुळे सायबर क्षेत्राशी निगडित असणारे कित्येक गुन्हे भा.दं.वि. संहितेच्या सुयोग्य कलमाखाली दाखल करण्यात आले आहेत.

The Information Technology (I.T.) Act, 2000, specifies criminal acts. However, the primary objective of the Act is to create enabling environment for commercial use of I.T., certain acts of omission and commission by criminals with use of computers. With legal recognition of Electronic Records and the amendments made in several sections of the IPC vide the IT Act, 2000, several offences having bearing on cyber area can also be registered under appropriate sections of the IPC.

राज्य गुन्हे अभिलेख केंद्राने नुकतेच पुढील शीर्षकाखाली सायबर गुन्हांची सांख्यिकी माहिती संकलित केली आहे. १) माहिती तंत्रज्ञान अधिनियम २००० अन्वये दाखल करण्यात आलेले गुन्हे. २) भा.दं.वि. संहिते अन्वये दाखल करण्यात आलेले गुन्हे. (संगणकाच्या सहाय्याने केलेले)

The SCRB has recently collected statistical information on Cyber Crimes under the following heads: 1) Offences registered under the I.T. Act 2000. 2) Offences registered under the IPC (committed with use of Computer)

महाराष्ट्र राज्यातील सायबर गुन्हांबाबत

या प्रकरणांमध्ये माहिती व तंत्रज्ञान अधिनियम २००० अन्वये दाखल करण्यात आलेले व भा.दं.वि.संहिते अंतर्गत दाखल करण्यात आलेल्या सायबर गुन्हांचे वैशिष्ट्य असलेल्या गुन्हांचे विश्लेषण करण्यात आलेले आहे. राज्यात सन २०१० मध्ये एकूण २४६ गुन्हे दाखल झाले असून २०७ आरोपितांना अटक करण्यात आलेली आहे.

Incidences of Cyber Crimes in Maharashtra State

The cases registered under the IT Act, 2000 and cases under certain sections of IPC having characteristics of Cyber Crimes have been analysed in this chapter. In the State during the year 2010 total 246 cases have been registered in which 207 persons have been arrested.

माहिती व तंत्रज्ञान अधिनियम २००० अन्वये दाखल गुन्हांबाबत

१८.१ या कायद्यान्वये सन २०१० मध्ये दाखल झालेल्या १४२ गुन्हांपैकी पुणे शहर (३२), औरंगाबाद शहर (२२), नाशिक शहर (१५), ठाणे शहर (१३) या प्रमाणे गुन्हे दाखल झाले आहेत. सदर दाखल १४२ गुन्हांमध्ये अटक करण्यात आलेल्या १४३ आरोपितांमध्ये पुणे शहर (२४), औरंगाबाद शहर (१५), नाशिक शहर (१९), ठाणे शहर (११) समाविष्ट आहेत.

Incidences of Cases Registered under IT Act, 2000

18.1 In Maharashtra, under IT Act, 2000, 142 offences have been registered in the year 2010, cases recorded are as in, Pune (C) (32), A'bad (C) (22), Nasik (C) (15), Thane (C) (13). In 142 offences 143 persons have been arrested in Pune (C) (24), A'bad (C) (15), Nasik (C) (19), Thane (C) (11).

या संदर्भात दाखल गुन्हांची व अटक आरोपींची घटकनिहाय माहिती तक्ता क्र. ८९ मध्ये दर्शविण्यात आली आहे.

Unit-wise information of offences registered and persons arrested is shown in Table no. 89.

१८.२ माहिती व तंत्रज्ञान अधिनियम - २००० खालील गुन्हांत सन २०१० मध्ये १४३ अटक करण्यात आलेल्या आरोपींची वयोगटानुसार वर्गवारी तक्ता क्र. ९० मध्ये दर्शविली आहे. ती वर्गवारी १८ वर्षाखालील (५), १८ ते ३० वर्षे (८८), ३० ते ४५ वर्षे (४३), ४५ ते ६० वर्षे (७) आणि ६० वर्षावरील (०) अशी आहे.

18.2 Age Groupwise breakup of 143 accused persons arrested under IT Act - 2000 is shown in table No. 90. The breakup is - Below 18 yrs. (5), Between 18 to 30 yrs. (88), Between 30 to 45 yrs. (43), Between 45 to 60 yrs. (7), Above 60 yrs. (0).

१८.३ माहिती व तंत्रज्ञान अधिनियम - २००० अन्वये सन २००९ व सन २०१० मध्ये दाखल झालेले गुन्हे व अटक करण्यात आलेल्या आरोपींची तुलनात्मक सांख्यिकी माहिती तक्ता क्र. १८.१ मध्ये दर्शविली आहे.

18.3 Comparative figures of offences registered and persons arrested under IT Act - 2000 during 2009 and 2010 are shown in Table no. 18.1.

तक्ता क्र. १८.१

सन २००९ व २०१० मध्ये माहिती तंत्रज्ञान अधिनियम, २००० अन्वये दाखल सायबर/संगणक गुन्हे व अटक आरोपीची तुलनात्मक माहिती.

TABLE No.18.1
Comparative information of Cyber Crime Cases registered & Persons arrested under IT Act.2000 during 2009 and 2010

Sr. No.	Description	Cases Registered		Persons Arrested	
		2009	2010	2009	2010
1	Tampering Computer Source Sec. (65)	1	6	1	4
2	Hacking Computer Systems Loss / Damage to Computer Resource / Utility Sec. 66(1)	25	31	17	26
3	Hacking Computer Systems Sec 66(2)	0	13	0	12
4	Obscene publication/ transmission in electronic form Sec. 67	25	61	46	84
5	Failure of compliance / orders of certifying authority Sec. 68	1	0	0	0
6	Failure to assist to decoy or the information in interception by Govt. Agency Sec. 69	0	0	0	0
7	Un-authorized access / attempt to access protected computer system Sec. 70	1	0	14	0
8	Obtaining Licence or Digital Signature by misrepresentation/suppression of fact Sec. 71	0	0	0	0
9	Publishing false digital signature certificate Sec. 73	0	0	0	0
10	Fraudulent Digital Signature Sec. 74	0	0	0	0
11	Breach of confidentiality / privacy Sec.72	0	1	0	0
12	Other	0	30	0	17
Total		53	142	78	143

कलम ६५ - संगणकाच्या मूळ विभागाची माहिती नष्ट करणे, नुकसान करणे -

सन २००९ मध्ये १ गुन्हा दाखल असून १ आरोपीस अटक करण्यात आली होती. सन २०१० मध्ये ६ गुन्हे दाखल असून ४ आरोपीस अटक करण्यात आलेली आहे.

कलम ६६(१) - संगणक स्रोतांचा विध्वंस/ उपभोगिता. -

सन २००९ मध्ये २५ दाखल गुन्हांमध्ये १७ आरोपींना अटक करण्यात आली होती. सन २०१० मध्ये ३१ दाखल गुन्हांमध्ये २६ आरोपींना अटक करण्यात आली आहे.

कलम ६६ (२) - संगणकात घुसखोरी -

सन २००९ मध्ये एकही गुन्हा दाखल नाही. सन २०१० मध्ये १३ गुन्हे दाखल असून १२ आरोपींना अटक करण्यात आली आहे.

कलम ६७ - अश्लिल वाङ्मय प्रकाशन / इलेक्ट्रॉनिक स्वरूपात प्रक्षेपण -

सन २००९ मध्ये २५ गुन्हे दाखल असून ४६ आरोपींना अटक करण्यात आली होती. २०१० मध्ये ६१ गुन्हे दाखल असून ८४ आरोपींना अटक करण्यात आली आहे.

कलम ७० - संरक्षित संगणक प्रणालीमध्ये अनधिकृत प्रवेश / प्रवेशाचा प्रयत्न -

सन २००९ मध्ये १ गुन्हा दाखल असून १४ आरोपींना अटक करण्यात आली होती. सन २०१० मध्ये एकही गुन्हा दाखल नाही.

Sec. 65 - Tampering Computer Source Code -

During 2009, 1 offence was registered and one person was arrested. During 2010, 6 offences have been registered in which 4 persons have been arrested.

Sec.66 - (1) Damage to Computer Resources/ Utility -

25 cases were registered during 2009 in which 17 persons were arrested. During 2010, 31 cases have been registered in which 26 persons have been arrested.

Sec. 66 (2) - Hacking Computer System -

During 2009 no offence was registered. During 2010, 13 offences have been registered in which 12 persons have been arrested.

Sec. 67 - Obscene publication / Transmission in electronic form -

During 2009, 25 offences were registered in which 46 persons were arrested. During 2010, 61 offences have been registered in which 84 persons are arrested.

Sec. 70 - Unauthorised access / attempt to access protected Computer system -

During 2009, one offence was registered in which 14 persons were arrested. During 2010 no offence has been registered.

कलम ७२ - गोपनीयतेचा / एकात्मतेचा भंग -

सन २००९ मध्ये गुन्हा दाखल नव्हता. सन २०१० मध्ये १ गुन्हा दाखल असून एकही आरोपीला अटक नाही.

कलम ७४ - अपहार / अंकीय सही -

सन २००९ व २०१० मध्ये एकही गुन्हा दाखल नाही.

भारतीय दंड संहिते खाली दाखल गुन्हे -

१८.४ महाराष्ट्रामध्ये सन २०१० मध्ये भारतीय दंड संहिते अन्वये १०४ गुन्हे दाखल असून ६४ आरोपीस अटक करण्यात आली आहे. मुंबई शहर येथे ४१ गुन्हे दाखल असून २६ आरोपीस अटक करण्यात आली आहे. पुणे शहर येथे २६ गुन्हे दाखल असून १९ आरोपीस अटक करण्यात आली आहे. ठाणे शहर येथे २२ गुन्हे दाखल असून ६ आरोपीस अटक करण्यात आली आहे. नवी मुंबई येथे ११ गुन्हे दाखल असून १२ आरोपीस अटक करण्यात आली आहे. या संदर्भातील घटकनिहाय माहिती तक्ता क्र ९१ मध्ये दर्शविली आहे.

१८.५ संगणकीय गुन्हांची वैशिष्ट्ये असलेल्या व भारतीय दंड संहिते अन्वये दाखल केलेल्या गुन्हातील अटक व्यक्तींची घटक निहाय वयोगटानुसार वर्गवारी तक्ता क्र. ९२ मध्ये दर्शविली आहे. ती वर्गवारी १८ ते ३० वर्षे (३३), ३० ते ४५ वर्षे (२४), ४५ ते ६० वर्षे (६) आणि ६० वर्षावरील (१) अशी आहे.

१८.६ सन २००९ व २०१० मध्ये संगणकीय गुन्हांची वैशिष्ट्ये असलेल्या भा.दं.वि.सं. अन्वये दाखल झालेले गुन्हे व अटक करण्यात आलेल्या व्यक्तीची तुलनात्मक माहिती तक्ता क्र. १८.२ मध्ये दर्शविली आहे.

तक्ता क्र. १८.२

सन २००९ व २०१० मधील भारतीय दंड संहिता अन्वये दाखल सायबर/संगणक गुन्हे व अटक आरोपींची तुलनात्मक माहिती.

TABLE No.18. 2

Comparative information of Cyber Crime Cases registered & Persons arrested under IPC during 2009 and 2010

Sr. No.	Description	Cases Registered		Persons Arrested	
		2009	2010	2009	2010
1	Offences by / against Public Servent (Sec 167,172,173,175)	0	2	0	3
2	False Electronic Evidence (Sec. 193)	0	0	0	0
3	Destruction of Electronic Evidence (Sec. 204,477)	0	0	0	0
4	Forgery (Sec. 463,465,466,468,449,471,474,476,477A)	67	42	63	37
5	Criminal Breach Of Trust / Fraud (Sec. 405,406,408 and 409)	30	60	26	24
6	Counterfeiting -i) Property / mark (Sec.482,183,483,484,485) ii) Tampering (Sec.489) Currency / Stamps (Sec. 489 A or 489 E)	11	0	0	0
TOTAL		108	104	89	64

बनावटीकरण - कलम ४६३, ४६५, ४६६, ४६८, ४६९, ४७१, ४७४, ४७६, ४७७ अ - सन २००९ मध्ये ६७ दाखल गुन्हांमध्ये ६३ व्यक्तींना अटक करण्यात आली होती. सन २०१० मध्ये ४२ गुन्हे दाखल असून त्यात ३७ आरोपींना अटक करण्यात आली आहे.

अन्यायाने विश्वासघात / अपहार कलम - ४०५, ४०६, ४०८ व ४०९ - सन २००९ मध्ये ३० दाखल गुन्हांमध्ये २६ आरोपींना अटक करण्यात आली होती. सन २०१० मध्ये ६० दाखल गुन्हांमध्ये २४ आरोपींना अटक करण्यात आली आहे.

Sec. 72 - Breach of Confidentiality / Privacy -

During 2009 no offence was registered. During 2010, 1 offence has been registered and no one is arrested.

Sec. 74 - Fraud / Digital signature -

During 2009 & 2010 no offences has been registered.

Incidences of Cases Registered under IPC -

18.4 In Maharashtra during the year 2010, 104 offences have been registered under IPC sections in which 64 persons have been arrested. In Mumbai (C) (41), Pune (C) (26), Thane (C) (22), Navi Mumbai (C) (11) offences have been registered, in which Mumbai (C)(26), Pune (C)(19), Thane (C) (6), Navi Mumbai (C) (12) accused persons have been arrested. Unit-wise information is shown in Table no. 91.

18.5 Unit-wise information regarding persons arrested under IPC sections having characteristics of Cyber Crimes and their age group wise break - up is shown in Table No. 92. and it is between age group 18 to 30 years (33), between 30 to 45 years (24), between 45 to 60 years (6) and above 60 years (1).

18.6 Comparative figures of offences registered and persons arrested under IPC, having characteristics of Cyber Crime during 2009 and 2010 are shown in Table no. 18.2.

Forgery - Sec. 463, 465, 466, 468, 469, 471, 474, 476, 477A - During 2009 ,67 cases were registered in which 63 pesons were arrested. During 2010 , 42 cases have been registered in which 37 persons have been arrested.

Criminal Breach of Trust /Fraud - Sec. 405, 406, 408 and 409 - During 2009, 30 cases were registered in which 26 persons were arrested. During 2010, 60 cases have been registered in which 24 persons have been arrested.

बनावट चलनी नोटा / स्टॅम्प्स - कलम ४८२, १८३, ४८३, ४८४, ४८५, ४८६, ४८७, ४८८ अन् ४८९ ई - सन २००९ मध्ये ११ दाखल गुन्हांमध्ये एकही आरोपीला अटक करण्यात आली नाही. सन २०१० मध्ये एकही गुन्हा दाखल नाही.

सायबर गुन्हांचा उद्देश

१८.७ सन २०१० सालामध्ये दाखल झालेल्या सायबर गुन्हांच्या उद्देशाची माहिती तक्ता क्र. १८.३ मध्ये दर्शविण्यात आली आहे. त्याचे विश्लेषण पुढीलप्रमाणे आहे.

बदला घेण्यासाठी - या उद्देशासाठीचे नाशिक शहर (३) व मुंबई शहर (१) असे गुन्हे दाखल आहेत.

पैशाची हाव - या उद्देशासाठीचे प्रामुख्याने मुंबई शहर (१९), पुणे शहर (१४) असे गुन्हे दाखल आहेत.

लौकिकतेस हानी - या उद्देशासाठीचे पुणे शहर (६), नाशिक शहर (२), मुंबई शहर (१) असे गुन्हे दाखल आहेत.

अवैध प्राप्ती/अपहार - या उद्देशासाठीचे मुंबई शहर (१६), पुणे शहर (२३), ठाणे शहर (२२), नवी मुंबई शहर (१३) असे गुन्हे दाखल आहेत.

छेडछाड/छळवणूक - या उद्देशासाठीचे प्रामुख्याने ठाणे शहर (१३), पुणे शहर (१२), औरंगाबाद शहर (७), नाशिक शहर (५) असे गुन्हे दाखल आहेत.

इतर - या उद्देशासाठीचे प्रामुख्याने मुंबई शहर (१२) औरंगाबाद शहर (११), सातारा (८), नवी मुंबई (६), कोल्हापूर (५) असे गुन्हे दाखल आहेत.

सायबर गुन्हांचे संशयित

१८.८ सन २०१० मध्ये दाखल झालेल्या संगणक / सायबर गुन्हांतील संशयितांची माहिती तक्ता क्र. १८.४ मध्ये दर्शविण्यात आली आहे. त्याचे विश्लेषण पुढील प्रमाणे आहे.

परदेशी नागरीक/ समूह - या संशयाखाली पुणे शहरात १ गुन्हा दाखल आहे.

असंतुष्ट कर्मचारी / कर्मचारी - या संशयाखाली मुंबई शहर (७), ठाणे शहर (६), पुणे शहर (४), नाशिक शहर (३) असे गुन्हे दाखल आहेत.

विद्यार्थी / धंदेवाईक - या संशयाखाली नवी मुंबई शहर (४), नाशिक शहर (३), मुंबई शहर (१), सातारा (१) असे गुन्हे दाखल आहेत.

व्यवसायिक स्पर्धक - या संशयाखाली मुंबई शहर (१२), नवी मुंबई (५), पुणे शहर (३), अमरावती शहर (१) असे गुन्हे दाखल आहेत.

शेजारी / मित्र व नातेवाईक - या संशयाखाली प्रामुख्याने पुणे शहर (१४), ठाणे शहर (५), मुंबई शहर (५), नवी मुंबई (२) असे गुन्हे दाखल आहेत.

इतर - या संशयाखाली प्रामुख्याने पुणे शहर (३६), ठाणे शहर (२४), मुंबई शहर (२४), औरंगाबाद शहर (२१), नाशिक शहर (८), नवी मुंबई (८) असे गुन्हे दाखल आहेत.

१८.९ राज्यात मुंबई शहर, पुणे शहर, नागपूर शहर व ठाणे शहर या ठिकाणी सायबर क्राईम इन्वेस्टिगेशन सेल सुरू करण्यात आलेले आहेत.

Counterfeiting Currency / Stamps. - Sec. 482, 183, 483, 484, 485, 489 and 489 A to 489 E - During 2009, 11 cases were registered in which no one was arrested. During 2010, no case has been registered .

Cyber Crime Motives

18.7 Motive wise profile of Cyber Crimes registered during the year 2010 is shown in Table No. 18.3. Analysis is as following

Revenge / settling scores - Under this motive mainly Nashik (C) (3) and Mumbai (C) (1) cases have been registered.

Greed / Money - Under this motive Mumbai (C) (19), Pune (C)(11) cases have been registered.

Disrepute - Under this motive Pune (C) (6), Nashik (C) (2), Mumbai (C) (1) cases have been registered.

Illegal gain/Fraud - Under this motive mainly Mumbai (C) (16), Pune (C) (23), Thane (C) (22), Navi Mumbai (13) cases have been registered.

Eve Teasing / Harassment - Under this motive mainly Thane (C) (13), Pune (C) (12), Aurangabad (7), Nashik (C) (5) cases have been registered.

Other - Under this motive Mumbai (C) (12), Aurangabad (C)(11), Satara (8) Navi Mumbai (6), Kolhapur (5) cases have been registered.

Cyber Crime Suspects

18.8 Information regarding Suspects of Cyber Crimes registered during 2010 is shown in Table no. 18.4. Analysis is as following.

Foreign National/ Group - Pune (C) (1) case has been registered under this suspects.

Disgruntled Employee/ Employee - Mumbai (C) (7), Thane (C) (6), Pune (C) (4), Nashik (C) (3) cases have been registered under this suspects.

Hacker/ Student/ Professional Learner - Navi Mumbai (C) (4), Nashik (C)(3), Mumbai (C)(1), Satara (1) cases have been registered under this suspects.

Business Competitor - Mumbai (C) (12), Navi Mumbai (5), Pune (C)(3), Amravati (C)(1) cases have been registered under this suspects.

Neighbours/ Friends - Pune (C) (14), Thane (C) (5), Mumbai (C)(5), Navi Mumbai (2) cases have been registered under this suspects.

Other - Mainly Pune (C) (36), Thane (C)(24), Mumbai (C)(24), Aurangabad (C)(21), Nashik (C)(8), Navi Mumbai (8) cases have been registered under this suspects.

18.9 The Cyber Crime Investigation Cells have been formed in Mumbai City, Pune City, Nagpur City and Thane City in the State.

सन २०१० मध्ये दाखल झालेल्या संगणकीय गुन्हांची उद्देशनिहाय माहिती.

सन २०१० मध्ये दाखल संगणकीय गुन्हातील संशयितांची माहिती

TABLE No.18.3

Motive - wise profile of Cyber Crimes registered during 2010

TABLE No. 18.4

Suspects of Cyber Crimes registered during 2010

Sr. No.	Districts / Commrs.	Motives	Revenge / Setting Scores	Greed / Money	Extortion	Cause Dispute	Prank/ Satisfaction of Gaining Ctrl	Fraud / illegal gain	Eve teasing / Harassment	Other	Total	Suspects	Foreign National / Group	Disgruntled / Employee	Hacker / Student / Prof. Learners	Business Competitor	Neighbours / Friends & Relatives	Other	Total	
			1	2	3	4	5	6	7	8	9		1	2	3	4	5	6	7	
1	Akola		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
2	Amravati (R)		0	0	0	0	0	1	0	0	1		0	0	0	0	0	1	1	1
3	Buldhana		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
4	Yavatmal		0	0	0	0	0	0	0	2	2		0	0	0	0	0	2	2	2
5	Washim		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
6	A'bad (R)		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
7	Jalna		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
8	Beed		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
9	Osmanabad		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
10	Nanded		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
11	Latur		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
12	Parbhani		0	1	0	0	0	0	0	1	2		0	0	0	0	0	2	2	2
13	Hingoli		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
14	Kolhapur		0	0	0	0	0	1	0	5	6		0	0	0	0	0	6	6	6
15	Pune (R)		0	0	0	0	0	0	1	1	2		0	0	0	0	1	1	2	2
16	Sangli		0	0	0	0	0	0	0	1	1		0	0	0	0	0	1	1	1
17	Satara		0	0	0	0	0	0	0	8	8		0	0	1	0	1	6	8	8
18	Solapur (R)		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
19	Bhandara		0	1	0	0	0	0	0	0	1		0	0	0	0	0	1	1	1
20	Chandrapur		0	0	0	0	0	0	2	1	3		0	0	0	0	0	3	3	3
21	Gadchiroli		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
22	Nagpur (R)		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
23	Wardha		0	0	0	0	0	0	1	0	1		0	0	0	0	0	1	1	1
24	Gondia		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
25	Ahmednagar		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
26	Dhule		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
27	Jaigaon		0	0	1	0	0	0	0	0	1		0	0	0	0	0	1	1	1
28	Nasik (R)		0	0	0	0	0	0	2	1	3		0	0	0	0	1	2	3	3
29	Nandurbar		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
30	Raigad		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
31	Ratnagiri		0	0	0	0	0	0	0	2	2		0	0	0	0	1	1	2	2
32	Sindhudurg		0	0	0	0	0	0	1	0	1		0	0	0	0	0	1	1	1
33	Thane (R)		0	1	0	0	0	0	1	1	3		0	0	0	0	0	3	3	3
34	Mumbai Rly		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
35	Pune Rly		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
36	Nagpur Rly		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0
37	Nagpur (C)		0	0	0	0	0	2	2	1	5		0	0	0	0	1	4	5	5
38	Pune (C)		0	14	0	6	0	23	12	3	58		1	4	0	3	14	36	58	58
39	Thane (C)		0	0	0	0	0	22	13	0	35		0	6	0	0	5	24	35	35
40	Mumbai (C)		1	19	0	1	0	16	0	12	49		0	7	1	12	5	24	49	49
41	Nasik (C)		3	0	1	2	0	1	5	3	15		0	3	3	0	1	8	15	15
42	A'bad (C)		0	0	0	0	0	4	7	11	22		0	0	0	0	1	21	22	22
43	Solapur (C)		0	0	0	0	0	3	0	0	3		0	0	0	0	0	3	3	3
44	Navi Mumbai		0	0	0	0	1	13	1	6	21		0	2	4	5	2	8	21	21
45	Amravati (C)		0	1	0	0	0	0	0	0	1		0	0	0	1	0	0	1	1
	Total of M.S.		4	37	2	9	1	86	48	59	246		1	22	9	21	33	160	246	

तक्ता क्र. ८९

माहिती तंत्रज्ञान अधिनियम, २००० अन्वये सन २०१० मध्ये दाखल गुन्ह्यांची व अटक आरोपींची माहिती

TABLE NO. 89

INFORMATION OF OFFENCES REGISTERED AND PERSONS ARRESTED UNDER I.T.ACT, 2000 DURING 2010

Sr. No.	UNIT	Offences Registered	Persons Arrested
1	2	3	4
1	Akola	0	0
2	Amravati (R)	1	4
3	Buldhana	0	0
4	Yavatmal	2	0
5	Washim	0	0
*	Amravati Range	3	4
6	A'bad (R)	0	0
7	Jalna	0	0
8	Beed	0	0
9	Osmanabad	0	0
*	A'bad Range	0	0
10	Nanded	0	0
11	Latur	0	0
12	Parbhani	1	0
13	Hingoli	0	0
*	Nanded Range	1	0
14	Kolhapur	6	17
15	Pune (R)	2	2
16	Sangli	1	5
17	Satara	8	11
18	Solapur (R)	0	0
*	Kolhapur Range	17	35
19	Bhandara	1	0
20	Chandrapur	3	1
21	Gadchiroli	0	0
22	Nagpur (R)	0	0
23	Wardha	1	1
24	Gondia	0	0
*	Nagpur Range	5	2
25	Ahmednagar	0	0
26	Dhule	0	0
27	Jalgaon	1	0
28	Nasik (R)	3	6
29	Nandurbar	0	0
*	Nasik Range	4	6
30	Raigad	0	0
31	Ratnagiri	2	4
32	Sindhudurg	1	5
33	Thane (R)	2	2
*	Thane Range	5	11
34	Mumbai Rly	0	0
35	Pune Rly	0	0
36	Nagpur Rly	0	0
	Railways Range	0	0
37	Nagpur (C)	5	0
38	Pune (C)	32	24
39	Thane (C)	13	11
40	Mumbai (C)	8	7
41	Nasik (C)	15	19
42	A'bad (C)	22	15
43	Solapur (C)	1	0
44	Navi Mumbai (C)	10	7
45	Amravati (C)	1	2
**	Total Commrs.	107	85
	Total of M.S.	142	143

तक्ता क्र. १०

माहिती तंत्रज्ञान अधिनियम, २००० अन्वये सन २०१० मध्ये दाखल गुन्हातील अटक आरोपींची वयोगटानुसार वर्गवारी

TABLE NO. 90

AGE GROUPWISE BREAKUP OF PERSONS ARRESTED UNDER I.T. ACT 2000 DURING 2010

Sr. No.	UNIT	Below 18 years	Between 18-30 years	Between 30-45 years	Between 45-60 years	Above 60 years	Total
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Akola	0	0	0	0	0	0
2	Amravati (R)	0	4	0	0	0	4
3	Buldhana	0	0	0	0	0	0
4	Yavatmal	0	0	0	0	0	0
5	Washim	0	0	0	0	0	0
*	Amravati Range	0	4	0	0	0	4
6	A'bad (R)	0	0	0	0	0	0
7	Jalna	0	0	0	0	0	0
8	Beed	0	0	0	0	0	0
9	Osmanabad	0	0	0	0	0	0
*	A'bad Range	0	0	0	0	0	0
10	Nanded	0	0	0	0	0	0
11	Latur	0	0	0	0	0	0
12	Parbhani	0	0	0	0	0	0
13	Hingoli	0	0	0	0	0	0
*	Nanded Range	0	0	0	0	0	0
14	Kolhapur	0	8	7	2	0	17
15	Pune (R)	0	1	1	0	0	2
16	Sangli	0	5	0	0	0	5
17	Satara	1	7	2	1	0	11
18	Solapur (R)	0	0	0	0	0	0
*	Kolhapur Range	1	21	10	3	0	35
19	Bhandara	0	0	0	0	0	0
20	Chandrapur	0	1	0	0	0	1
21	Gadchiroli	0	0	0	0	0	0
22	Nagpur (R)	0	0	0	0	0	0
23	Wardha	0	0	1	0	0	1
24	Gondia	0	0	0	0	0	0
*	Nagpur Range	0	1	1	0	0	2
25	Ahmednagar	0	0	0	0	0	0
26	Dhule	0	0	0	0	0	0
27	Jalgaon	0	0	0	0	0	0
28	Nasik (R)	0	6	0	0	0	6
29	Nandurbar	0	0	0	0	0	0
*	Nasik Range	0	6	0	0	0	6
30	Raigad	0	0	0	0	0	0
31	Ratnagiri	0	1	3	0	0	4
32	Sindhudurg	0	0	5	0	0	5
33	Thane (R)	0	2	0	0	0	2
*	Thane Range	0	3	8	0	0	11
34	Mumbai Rly	0	0	0	0	0	0
35	Pune Rly	0	0	0	0	0	0
36	Nagpur Rly	0	0	0	0	0	0
	Railways Range	0	0	0	0	0	0
37	Nagpur (C)	0	0	0	0	0	0
38	Pune (C)	0	10	11	3	0	24
39	Thane (C)	1	10	0	0	0	11
40	Mumbai (C)	0	1	6	0	0	7
41	Nasik (C)	3	15	1	0	0	19
42	A'bad (C)	0	10	4	1	0	15
43	Solapur (C)	0	0	0	0	0	0
44	Navi Mumbai (C)	0	5	2	0	0	7
45	Amravati (C)	0	2	0	0	0	2
**	Total Commrs.	4	53	24	4	0	85
	Total of M.S.	5	88	43	7	0	143

तक्ता क्र. ११

सन २०१० मध्ये संगणकीय गुन्ह्यांची वैशिष्ट्ये असलेल्या भारतीय दंड संहिता अन्वये दाखल गुन्ह्यांची व अटक आरोपींची माहिती

TABLE NO. 91

INFORMATION OF OFFENCES REGISTERED AND PERSONS ARRESTED UNDER I.P.C. SECTION HAVING CHARACTERISTICS OF CYBER CRIMES DURING 2010

Sr. No.	UNIT	Offences Registered	Persons Arrested
1	2	3	4
1	Akola	0	0
2	Amravati (R)	0	0
3	Buldhana	0	0
4	Yavatmal	0	0
5	Washim	0	0
*	Amravati Range	0	0
6	A'bad (R)	0	0
7	Jalna	0	0
8	Beed	0	0
9	Osmanabad	0	0
*	A'bad Range	0	0
10	Nanded	0	0
11	Latur	0	0
12	Parbhani	1	0
13	Hingoli	0	0
*	Nanded Range	1	0
14	Kolhapur	0	0
15	Pune (R)	0	0
16	Sangli	0	0
17	Satara	0	0
18	Solapur (R)	0	0
*	Kolhapur Range	0	0
19	Bhandara	0	0
20	Chandrapur	0	0
21	Gadchiroli	0	0
22	Nagpur (R)	0	0
23	Wardha	0	0
24	Gondia	0	0
*	Nagpur Range	0	0
25	Ahmednagar	0	0
26	Dhule	0	0
27	Jalgaon	0	0
28	Nasik (R)	0	0
29	Nandurbar	0	0
*	Nasik Range	0	0
30	Raigad	0	0
31	Ratnagiri	0	0
32	Sindhudurg	0	0
33	Thane (R)	1	1
*	Thane Range	1	1
34	Mumbai Rly	0	0
35	Pune Rly	0	0
36	Nagpur Rly	0	0
	Railways Range	0	0
37	Nagpur (C)	0	0
38	Pune (C)	26	19
39	Thane (C)	22	6
40	Mumbai (C)	41	26
41	Nasik (C)	0	0
42	A'bad (C)	0	0
43	Solapur (C)	2	0
44	Navi Mumbai (C)	11	12
45	Amravati (C)	0	0
**	Total Commrs.	102	63
	Total of M.S.	104	64

तक्ता क्र. ९२

सन २०१० मध्ये संगणकीय गुन्हांची वैशिष्ट्ये असलेल्या भारतीय दंड संहिता खालील गुन्हांत अटक केलेल्या आरोपींची वयोगटा नुसार वर्गवारी.

TABLE NO. 91
AGE GROUPWISE BREAKUP OF THE PERSONS ARRESTED UNDER I.P.C. SECTIONS HAVING CHARACTERISTICS OF CYBER CRIME
DURING 2010

Sr.No	UNIT	Below 18 years	Between 18-30 years	Between 30-45 years	Between 45-60 years	Above 60 years	Total
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Akola	0	0	0	0	0	0
2	Amravati (R)	0	0	0	0	0	0
3	Buldhana	0	0	0	0	0	0
4	Yavatmal	0	0	0	0	0	0
5	Washim	0	0	0	0	0	0
*	Amravati Range	0	0	0	0	0	0
6	A'bad (R)	0	0	0	0	0	0
7	Jalna	0	0	0	0	0	0
8	Beed	0	0	0	0	0	0
9	Osmanabad	0	0	0	0	0	0
*	A'bad Range	0	0	0	0	0	0
10	Nanded	0	0	0	0	0	0
11	Latur	0	0	0	0	0	0
12	Parbhani	0	0	0	0	0	0
13	Hingoli	0	0	0	0	0	0
*	Nanded Range	0	0	0	0	0	0
14	Kolhapur	0	0	0	0	0	0
15	Pune (R)	0	0	0	0	0	0
16	Sangli	0	0	0	0	0	0
17	Satara	0	0	0	0	0	0
18	Solapur (R)	0	0	0	0	0	0
*	Kolhapur Range	0	0	0	0	0	0
19	Bhandara	0	0	0	0	0	0
20	Chandrapur	0	0	0	0	0	0
21	Gadchiroli	0	0	0	0	0	0
22	Nagpur (R)	0	0	0	0	0	0
23	Wardha	0	0	0	0	0	0
24	Gondia	0	0	0	0	0	0
*	Nagpur Range	0	0	0	0	0	0
25	Ahmednagar	0	0	0	0	0	0
26	Dhule	0	0	0	0	0	0
27	Jalgaon	0	0	0	0	0	0
28	Nasik (R)	0	0	0	0	0	0
29	Nandurbar	0	0	0	0	0	0
*	Nasik Range	0	0	0	0	0	0
30	Raigad	0	0	0	0	0	0
31	Ratnagiri	0	0	0	0	0	0
32	Sindhudurg	0	0	0	0	0	0
33	Thane (R)	0	0	1	0	0	1
*	Thane Range	0	0	1	0	0	1
34	Mumbai Rly	0	0	0	0	0	0
35	Pune Rly	0	0	0	0	0	0
36	Nagpur Rly	0	0	0	0	0	0
	Railways Range	0	0	0	0	0	0
37	Nagpur (C)	0	0	0	0	0	0
38	Pune (C)	0	13	4	1	1	19
39	Thane (C)	0	4	2	0	0	6
40	Mumbai (C)	0	13	10	3	0	26
41	Nasik (C)	0	0	0	0	0	0
42	A'bad (C)	0	0	0	0	0	0
43	Solapur (C)	0	0	0	0	0	0
44	Navi Mumbai (C)	0	3	7	2	0	12
45	Amravati (C)	0	0	0	0	0	0
**	Total Commrs.	0	33	23	6	1	63
	Total of M.S.	0	33	24	6	1	64